

MAGYARÁG

1939. APRIL. 14

VIII. No. 103

2 lei

Tulajdonos: „Prima” S. A. bejegy. a Tsb.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felolós kiadó:
Dr. PÁSZTOR EDE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4

Mussolini biztosította Görögország függetlenségét

Róma, ápr. 12. A Stefani ügynökség szerda reggeli jelentése szerint az olasz csapatok elérték Bilusie utolsó albán községet, amely az albán-görög határ mentén esik.

A nemzetközi sajtóban legutóbb olyan hírek kerültek forgalomba, mintha az olaszok balkáni előretörése veszélyeztetné a görög állam függetlenségét és területi épségét. A Stefani iroda ezzel a hírrel kapcsolatban közli a következőket:

Mussolini megbizta Formale olasz követet, hogy keresse fel Metaxas görög miniszterelnököt, aki előtt az olasz követ a következő nyilatkozatot tette:

— A Görögország elleni állítólagos olasz akciók híre hamis. Minden alapot nélkülöz és azokat agent-provocateurok terjesztették. A fasiszta Olaszország megerősíti, hogy tiszteltben tartja Görögország függetlenségét és területi sérthetlenségét. A fasiszta Olaszországnak az a szándéka, hogy továbbra is fenntartsa, sőt kiemélyítse a két állam közötti barátságos kapcsolatokat és Olaszország hajlandó e kívánságának konkrét bizonyítékát is adni.

A Stefani iroda cáfolja azt a hírt, hogy Mussolini magánlevelet ínezt Chamberlainhez.

Kiadókészültségben Gibraltár és Málta szigete

London, ápr. 12. A gibraltári hatóságok cáfolják, mintha a határt jelentékeny módon megerősítették volna. Csak bizonyos óvintézkedések történtek, még pedig annak érdekében, hogy az illegális határátlépéseknek elejét vegyék.

Az angol földközítengeri érdekek másik jelentős bázisáról Málta szigetéről a következő híradás érkezett: Az ottani hivatalos körök kiemelik, hogy a feszültség elmúlt és a helyzet normális. Eppen erre való tekintettel visszavonták ama rendelkezéseket, amelyekkel a léghátrító útegeket hadikészültségbe helyezték. Igaz ugyan, hogy a földközítengeri hajóhad főparancsnoka, helyettes parancsnoka egy-egy csatahajón megérkezett Málta szigetére.

London, ápr. 12. A lordok háza ma délután ül össze. — Több munkáspárti interpellációra Halifax lord, külügyminiszter ismertetni fogja a földközítengeri helyzetet.

A'landóan ülésezik a francia minisztertanács

Páris, ápr. 12. Kedden délután a francia kormány tagjai minisztertanácsot tartottak,

amelyen Daladier miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter részletes beszámolót tartottak a kormányexponensek ezzel kapcsolatban ismertették Franciaország álláspontját a közép-keleturópai s balkáni kérdésben. A minisztertanácsot szerdán délelőtt folytatták. A minisztertanácsban csak általános jellegű felvilágosítást nyújtottak.

Thierry vagy Pietri lesz a francia nagykövet

Az Elysee-palotában kedden államtanács volt, amelyen döntöttek abban a kérdésben, hogy Franciaország képviselőjében kit küldjenek a Rio de Janeiro-i és a bukaresti nagykövetségek élére. A nagykövetség élére Adrien Thierry, jelenlegi követet nevezik ki. Szó van azonban Francois Pietri kinevezéséről is.

Pétain marsall, aki burgosi nagykövet, hosszas megbeszélést folytatott Daladier miniszterelnökkel, majd Bonnet külügyminiszterrel. Pétain csak átutazóban volt, amennyiben a múlt héten azt a kívánságát terjesztette elő, hogy a husvéti

ünnepeket szeretné Franciaországban rokonai körében eltölteni. Ezt az alkalmat használta fel és Bonnet-val tárgyaljon.

Lebrun köztársasági elnök fogadta Gamelin tábornokot, a vezérkari főnököt, akivel hosszasan tanácskozott.

A Stefani ügynökség foglalkozván a francia nemzetvédelmi tanács legutóbbi ülésével,

Az angol király visszatért Londonba

György király — akit csak a jövő hétre vártak —, váratlanul visszaérkezett Windsorból Londonba. Az uralkodó megérkezése után Chamberlain azonnal a Buckingham-

megjegyz, hogy a napirenden olyan intézkedések szerepeltek, amelyek szoros összefüggésben állottak a földközítengeri angol és francia flotta együttműködésével, valamint a Pireneusokban és a francia Alpokban történő csapatmozdulatokkal.

A francia közvéleményben nagy feltűnést keltett az, hogy a kormány már folyamatban is tett bizonyos katonai intézkedéseket, még mielőtt azok nyilvánosságra kerültek volna. Hir szerint Daladier nem hajlandó eleget tenni a szocialisták ama kérésének, hogy a parlamentet hívják össze.

palotába sietett és beszámolt az uralkodónak a nemzetközi helyzetéről.

Chamberlain királyi kihallgatása egy óra 20 percig tartott.

Magyarország kilépett a Népszövetségből

Budapest, ápr. 12. Gróf Csáky István magyar külügyminiszter táviratot intézett Avenol, népszövetségi főtitkárhoz és a népszövetségi alapokmány első cikkelyének 3-ik bekezdése alapján bejelentette Magyarországnak a Népszövetségből való kilépését. Közölte azt is, hogy a nemzetközi döntőbírság, valamint a nemzetközi munkaügyi hivatal tevékenységében Magyarország továbbra is részt kíván venni. Erről táviratilag értesítették a munkaügyi hivatal igazgatóságát is.

Genf, ápr. 12. A Népszövetség főtitkári hivatala közleményt adott ki, amelyben közli Magyarországnak a Népszövetségből való kilépését bejelentő táviratát, valamint azt a táviratot, amelyben Avenol tudomásul veszi a kilépést. Csáky táviratát közölni fogják a népszövetségi tagállamokkal.

Olasz e-es tüntetések Belgrádban

Belgrád, április 12. A jugoszláv fővárosban olasz-ellenes

tüntetések zajlottak le. Hasonló tüntetésekre került sor Üsküb városában és egész Macedóniában. A tüntetők az olasz hódítás megakadályozását követelték.

Sulyos harcok Albániában

Páris, ápr. 12. Az „Oeuvre” jelentése szerint, Albániában 100 ezer olasz katonát koncentráltak. A jugoszláv-albán határ közelében sulyos harcok folynak és az albán guerilla-csapatok mélyen elásták magukat. Tirna és Bari között hét fön 200 katonai repülőgép szállította a municiót és a katonákat.

Róma, ápr. 12. Az olasz behívások tovább tartanak. Tegnap az 1912-es korosztályt mozgósították. Külföldi vélemény szerint, Olaszországban egymillió ember áll fegyverben.

MA: husvétai ajándékalakciónk 28. száma

Az aldingtoni női fogház

Irla: Roosevelt Eleanor
az Egyesült Államok
elnökének neje

Az Egyesült Államok börtöneiről írni, anélkül, hogy megvizsgáljuk, mit tettek a női foglyok érdekében, csak félmunka volna. Némely fogházban nők és férfiak töltik büntetésüket, de Virginiában, Aldingtonban van egy kimondottan női fogház és ez az intézmény, amelyről írni akarok Magasláton fekszik és csucok veszik körül, melyek azonban mégsem olyan magasak, hogy árnyékuk az épületre esne. Inkább azt a látszatot keltik ezek a hegycsucok, hogy a foglyokat a külvilágtól védik. El voltam készülve, hogy modern intézményt fogok látni, mégis lenyűgözött mindaz, amit ott láttam. Mondhatom, ninc a világon még egy ilyen fogház, amelyet ezzel össze lehetne hasonlítani.

Egyik barátnőm kísért el és mi reggel hét órakor szálltunk ki a vonatból. A fogház igazgatója, Harris May dr. és helyettese, Hironimus Helén, már vártak reánk. Rövid kocsit után tágra nyitott kapuhoz értünk. Csodálkoztam ezen, de az igazgató megmagyarázta, hogy ez mindig így van. Csak éjjel zárják be a kaput, nappal soha. Sem magas falakat, sem rácsokat nem látunk, ellenben igen meglepett benünket, hogy nagy s gondosan ápoltság körül vörös téglából épült házak sorakoztak. Az volt az érzésünk, hogy egyetemi városban vagyunk, nem pedig fogházban. A házak mindegyikében körülbelül harminc nő lakott, egy női fogházról felügyelete alatt. Nem messze onnét emelkedett az igazgatónő háza.

Ebben a fogházban az összes külső munkákat a foglyok végzik, nagy izléssel és tehetséggel. Az a személy, aki a gazdaságot vezeti és gondoskodik a kertekről, igen tehetséges lehet. Mindent, amit a természet csak adhat, a gazdaság és kert szolgáltat. Bárhova is tekintünk, kellemes látvány ölik szemünkbe. Önkéntelenül is eszünkbe jutnak a zsoltársorok: Emeljétek szeméiteket a dombokra, ahonnan segítség és úgy az öröknek, mint a foglyoknak a természetnek ez a tökéletes harmóniája megnyugvás száll alá. Kétségtelen, hogy nemcsak testileg, de lelkileg is használ.

Reggeli után, amelyet a fogház személyzetével együtt fogyasztottunk el, megtekintjük a termeket. Az az érzésünk, hogy iskolát látogatunk, ahol azoknak a hiányoknak eltüntetésére törekednek, amelyeket a nevelés és az életkörülmények hiánya termelt ki. Mint ha olyan intézményt látogatnánk, ahol arra tanítják az

embereket, miképpen alakíthatják minél hasznosabbá, kellemesebbé és széppé életüket.

Férfi alkalmazottja a fogháznak nincs. Csupán a nagyon súlyos munkákat végzik el férfiakkal. A gazdaságot, a tehénistállót nők kezelik. A többi foglyot férfiing-gyárban, mosodában foglalkoztatják. Ha ezek a nők egyszer kikerülnek innen, biztos foglalkozást találnak, amelyet egyébként a tökéletesség fokáig sajátítanak el. Minden egyes női foglyot tanfolyamot látogat, ahol szakoktatásban részesül. Megtanulják, hogyan kell főzni, asztalt teríteni, egy ebéd, vagy vacsora étrendjét összeállítani, hogyan kell fehérneműt mosni. Vannak betegápoló-tanfolyamok, ahol megtanulják az első segély nyújtásának és a betegek kezelésének módját. A fogház vezetősége nagy örömmel foglalkozik azzal, hogy művészi tehetségeket fedezzen fel a foglyok között. Ott olyan nőket találunk, akikben ez a tehetség megnyilvánult. — Ezek a nők abban élnek ki képzelőtehetségüket, hogy gyermekjátékokat készítenek oly

izléssel és oly váratlan színhatásokkal, hogy már messze elhatolt a hírük. Mások nőszobaszatot tanulnak és kivételes tehetségről és izlésről tesznek tanúságot.

Vannak tanfolyamok olyanok részére, akik kértességgel, vagy madárapótlással kívánnak foglalkozni. Naponként két órai oktatásban részesítik ennek a kurzusnak résztvevőit. Az analfabétákat megtanítják az írásra és olvasásra, míg azok, akiknek némi irodai képzettségük van, a fogház irodájában dolgoznak. Ez a bánásmód meg is hozza a maga gyümölcsét. Soha még nem tért vissza olyan foglyos, akit büntetésének letöltése után szabadon engedtek. Hét év alatt csak huszonketten próbálták meg a szökést és akiknek ez sikerült, néhány nap múlva maguktól tértek vissza. Tudni szerettem volna, hogy a rejtőseket milyen büntetéssel sújtják. Elvezettek egy kis falusi házba, amelynek ablakain rácsok feszültek. A foglyok büntetésük első harminc napját itt töltik. Az engedetlenkedőket, vagy lázadókat külön cellába zárják.

ÁPRILIS 28-ÁN KEZDŐDIK A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

Budapestről jelenti tudósítónk: Április 28-án kezdődik az idei Budapesti Nemzetközi Vásár, amely, mint minden évben, ezúttal is 11 napig tartja majd nyitva kapuit.

A Nemzetközi Vásárt ezúttal is a Városligetben építik fel, de jóval nagyobb területen, mint akárcsak tavaly is, hiszen erre a vásárra már másfélvezernyi kiállító jelentette be részvételét és csaknem kétannyi pavillont kell építeni, mint a múlt évben, hogy megfelelő helyet kapjon az a rengeteg árucikk, amelyben Magyarország egész ipara tükröződik majd pompás keretekben. A külföldi államok egész sora hozza el erre a vásárra reprezentatív termékeit, gyártmányait, árucikkeit, de persze, elsősorban a magyar ipar áll ki, hogy ország-világ szeme elé tárja teljesítőképeségének — minden eredményét és főként azt, hogy mennyit fejlődött a legutóbbi esztendőben.

Csoportokra tagozódik persze az idei kiállítási terület is, hogy annál áttekinthetőbb legyen minden. És minden csoportban lesznek olyan szenzációk, amelyek hasznos tanulságokat nyújtanak a szakembereknek és különleges látványosságot az érdeklődőknek. A nehézipar vas- és gépcsoportja, amely az export legjelentősebb tényezője, új ágazatokkal szerepel a kiállításon. A textilcsoport hatalmas pavillont kap és különvívartevő-színházépületet, hogy megfelelő módon mutathassa be minden termékét. Számoltak azzal is, hogy az ország új területeivel fokozódott a vásárló képesség, de megnövekedtek az igények is, amit természetszerűleg új gyártmányainál mind figyelembe vett az ipar. Az üveg és porcellán-csoportban a most százéves herendi gyár a vásáron rendezendő parádés jubileumi kiállításán tartogat szenzációs meglepetéseket. Autócsoport, bútort, építőanyag és építőipar, papíripar és rengeteg más csoport mellett ott lesznek természetesen az anynyira kedvelt újdonságterjesztők és a magyar élelmiszeriparnak még kedveltebb kóstoló pavillonjai is. A rendezőség annál is inkább számíthat a sikerre, mert ilyenkor a legnagyobb a tavasz Budapestén és éppen ezek a napok a legalkalmasabbak az utazásra.

28

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1 39 március — április hónapban tartandó húsvéti ajándékaikban való részvételre.

Az az érzésem azonban, hogy a megtorlások igen ritkák, mert az egész fogházintézményt a jóakarát és az emberiség szelleme hatja át. A foglyok oly nagy érdeklődéssel és szeretettel csüggnének munkájukon, hogy lázadásra nem is gondolnak.

A foglyok egészségére orvos nő vigyáz. Intelligens odaadása nagy szolgálatot tesz a közügynek.

Szóvet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászonn, damaszt, zefir és női nyári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradványosnál

Calea Victoriei 3. Az udvarban.

Ha a külpolitikai helyzet engedi

Májusban választások lesznek Magyarországon

Budapest, ápr. 12. Az egész magyar belpolitikai élet felkészül arra, hogy a közeljövőben választások lesznek. A húsvéti ünnepek alatt megkérdeztük a kormány egyik tagját, lesznek-e májusban választások? A miniszter ezt válaszolta:

— Ha a külpolitika engedi, feltétlenül...

A Magyar Élet Pártjában már megindultak a tárgyalások a jelöltekkel. Befolyásos kormánypárti politikustól nyert információk szerint a jelölőlista valósággal szenzáció lesz, mert azon igen sok új név szerepel és több jelenlegi kormánypárti képviselő nem lesz hivatalos jelölt.

A politikai élet érdekes pántériája, hogy gróf Pálffy Daun József országgyűlési képviselő a bicskei kerület követeként a Fesztetics-féle nyilaspartból és jelenleg tárgyalásokat folytat a kormánypárt vezetésével.

Makulatura

Újságpapír nagy tételekben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazului 4. nr.

AZ ALBÁNOK

Néhány történelmi, földrajzi és néprajzi adat egy félvad, de vitéz népről, aki a túlerővel szemben is felvette a harcot függetlenségéért

Írta: AUREL CANDREA professzor

Öt és egynegyed évszázada annak, hogy George Kastrioti Sander bégét (az ő nevét fogja viselni Geraldine királyné fia), Albánia legnagyobb fiát és a XV. század egyik legnagyobb hőst 11 éves korában elküldték II. Murad szultánhoz tusz gyanánt. Életével kellett garantálnia a törökök zavartalan uralmát a leigázott albániai törzsek felett. Csak 25 évig (1443-tól 1486-ig) az öt egynegyed század alatt tudta a szerencsétlen ország Skander bég jóvoltából a szabadság levegőjét beszívni. Századokon át, generációról generációra országukban a félholdat látták tündökölni az albánok.

Több, mint másfélmillió albán lakik Macedónia és az Adriai Tenger között egyrészt Jugoszláviában és Görögországban másrészt. Országukat „Skipariának”, vagy Skipániának” nevezik, a nép körében pedig „Skipatar”-nak, vagyis a „megértő”-nek. Az albán nép ősrégi neve azonban az Arbar, vagy Arba, de ezt a nevet csak az olaszországi és görögországi albánok őrizték meg. Ugyanezzel a névvel nevezik őket a szlávok (arbanas) és a görögök (ardanul).

Az olaszországi és görögországi albánok őshazájukat Arbáriának, vagy Arbaniának nevezik. Egyéb neve Labária, vagy Laparia az Adriai Tenger partján, Delvino és Valona között a régi Kaoniában. Erről a vidékről vándorolt ki számos albán település Calabriába (Catanzaro és Correnzaba), Basilicataba, Puglia, Abruzuba és Sziciliába.

A legjelentősebb albán települések Görögországban vannak. Etolian, Acarnanian, Lacomien és Messenian kívül, feltehetően az albánok a kontinens és Peloponnes minden területén. Ők alkotják a lakosság többségét Bociában, Ahticában, Megaraban és Argolisban; a Hydra, Spezia, Poros és Salamis szigeteit kizárólag albánok lakják, Euboea déli része és Andros szigetének északi részét is skipariák lakják. Görög hivatalos adatok szerint 1907-ben a görögországi albánok száma 224 ezer volt.

Bulgáriában (a Lam folyó völgyében), Novibazarban és a felső Morván számos albán központ található.

Vallási szempontból az albánok muzulmánokra, ortodoxokra és katolikusokra oszlanak. Legszámosabbak közöttük a muzulmánok, akiknek

aránya 60 százalék. Ezek Süni és Behtari szektákhoz tartoznak. Az utóbbiak szabadgondolkodó muzulmánok, elhagytak egyes vallási formalitásokat, a rituális fürdést, nem tartják meg a böjtöket, bort isznak, egyetlen nővel házassodnak össze és általában erkölcsös életet élnek. Az ortodox albánok száma 350 ezer, inkább Dél-Albániában élnek. A katolikusok száma 250 ezer.

A vallás.

A város lakó albánok többnyire mind muzulmánok. A török uralom alatt erkölcsi és politikai fensőbbiségük volt a keresztény albánokkal szemben. Egész sereg előjoguk volt és az ország nemességét alkották. Nagy kiterjedésű földek tulajdonosai voltak, amit bérbe adtak a keresztényeknek. A muzulmánok büszkéek és megvetik a keresztényeket, főként a görögöket és szlávokat. A síkságon lakó katolikusok politikai szempontból semmiféle szerepet nem játszottak, békében üzték foglalkozásukat, a legtöbb földbérlet, kereskedő, halász vagy kézimunkás volt.

A vallási különbség mindig akadály volt az albán nép gazdasági és nemzeti előhaladásának. Az ortodox és kato-

likus albánok politikája más és más — az előbbiek a pángörög irányzathoz, az utóbbiak a pro-olasz irányhoz tartoznak.

A londoni diplomaták éppen ezért vetették fel a tervet, hogy Albánia uralkodója ne tartozzon az Albániában uralkodó vallások egyikéhez sem. Tudjuk, mennyi nehézségekkel kellett megküzdenie Albánia ezen első egynapos uralkodójának.

Nyelvcsoportok.

Etnikai és nyelvészeti szempontból az albánok két nagy csoportba oszthatók: gogak, akik az albán terület északi részén, és toskok, akik délen laknak és egymástól a Skumbi folyó választja el őket. A görögországi és olaszországi albánok is toskok, az ausztriaiak gogak. A gogak nagy részt muzulmánok, ezt a vallást a török uralom idején vették fel. A keresztény gogak mind katolikusok. A miniditák, akik a gogak legszámosabb törzsét alkotják, szintén katolikusok. A toskok nagy részt ortodoxok, vagy muzulmánok.

Társadalmi osztályok, törzsek.

Három társadalmi osztály különböztethető meg Albániában:

ban: városiak, síkságon lakó parasztok és a malizorok (hegyilakók). Az északalbániai lakosság egymástól független törzseket alkot. Egyedül Skutariiban több, mint 20 törzs található: gruduak, hotok, helmentek, bogak, shrelik, kastratik, pulatik, salak, sesek, szihácok, merturik, stuhaginik, stáhok, graszupihok, gások. — Legtöbbjük pásztor.

Törvényeik.

Ezek a hegyilakók sohasem engedelmessékedtek semmiféle hatalomnak. A régi görögök csak az Adriai tenger partját foglalták el, ahol fontos városok voltak, mint Apollonia és Dyrachoum (Durazzo). A rómaiak meghagyták a törzsek függetlenségét, sem Konstantinápoly törzsei, sem pedig Raskia urai nem tudták közigazgatásuk jármába hajtani őket. A hegyek e gyermekei a Porta tekintélyét csak formailag ismerték el és hagyományos törvényeik és szokásaik szerint élnek ma is. Törvénykönyvük Dugan Lek-től származik. Ez Shander bég kortársa volt és egy törvénykönyvet alkotott, amelynek neve Kanun Lek Dagmit és érvényben van az összes északi törzseknél. Csak a Dibrától délre lakó törzsek élnek Shander bég törvényei szerint (Kanun Shander begu).

Mindegyik törzs több „farra”-nak nevezett családot foglal magában. A „farra”-t egy bajraktár (zászlóvivő) kormányozza akit az öregek tanácsa segít munkájában. — A törzs nagy tanácsát az összes bajraktárak alkotják, akik rendkívüli időkben főnököt választanak, de ennek ideiglenes tekintélye megszűnik, ha a rendkívüli körülmények elmúlnak.

(Befejező közlemény holnapi számunkban.)

Tömegesen tartóztatják le Szlovákiában a magyar vezetőket

Pozsony, ápr. 12. A szlovák hatóságok egyre-másra tartóztatják le a szlovenszkói kisebbségben élő magyarság vezetőit. Hírek szerint a szlovák hatóságok őrizetbe vették Schmieda Kálmán nyitrai plébánost, ezenkívül Nyitra város helyettes polgármesterét, valamint Györgyi Ákos dr. feleségét. Letartóztatták még Scheffcsik Károly, Gerlan Gyula lakosokat, akik a Magyar Párt kebelében vezető szerepet töltek be. Nagymihály községben őrizetbe vették Szécsy Ernő orvost, a magyar párt ottani vezetőjét. A nyitrai püspök Schmieda Kálmán ügyében interveniált Tiso miniszterelnöknél, aki elrendelte a plébános azonnali szabadlábra helyezését. A szlovák hatóságok a sorozatos letartóztatásokat nem okolták meg.

Eperjesen letartóztatják dr. Kisöcsy József félkaru ügyvé-

det, a magyar párt vezetőjét. Lakásán házkutatást tartottak a Hlinka gárdisták és minden értéket elvittek.

Nagyszalanc községet rettegésben tartották a Hlinka gárdisták. Lövöldöztek az uccákon és megsebesítették Czipo Istvánt.

Nagymihályi községben a Hlinka gárdisták lövöldözése következtében egyetlen ablak sem maradt épen.

Letartóztatások történtek a szlovák értelmiség körében is.

Többek között letartóztatották Novák Pál ügyvédet, Kassa volt polgármesterét, Ruzsnyák József közjegyzőt.

A letartóztatottakat Illavára szállították.

Tuka szlovák belügyminiszter rendeletére való hivatkozással a pozsonyi rendőrfőnökség a szlovákiai magyar párt Pozsonyban megjelenő napilapja, az „Új Hírek” megjelenését bizonytalan időre betiltotta. A lap betiltását a rendőrség nem indokolta.

A „Mein Kampf” ötmillió példányszáma

A német nemzeti szocializmus biblíája, Hitler „Mein Kampf” című könyve, amely idegen nyelveken is számtalan kiadást ért meg, német nyelven a hetekben éri el az 5 millió példányszámot. A Führer ötvenedik életévének betöltése alkalmából egyébként a mű-

cheni NSDAP kiadvállalat egyszeri jubileumi kiadásban is kihozza a művet, lexikonformájú, különösen szép kiadásban, sötétkék, teljes bőrkötésben, gazdag aranynyomattal és arany fejmentsetekkel. A jubileumi kiadás ára 32 márka lesz.

Bizni és dolgozni

EGY ÓRA A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG IRODÁJÁBAN

Groi László dr főtitkár és Mikó Imre dr a Népközösség bucurestii irodájának vezetője nyilatkoznak a romániai magyarság új érdekképviselői szervének munkájáról. Rövidesen megtörténik a Népközösség jogi személyiségének elismerése

(Kolozsvár.) Szürkére meszelt emeletes ház a Jókai-uccában. Egyik földszinti lakás ajtaján fehér tábla világít: „Romániai Magyar Népközösség Központi Irodája”.

Itt működik február óta a Magyar Népközösség központi irodája. Amikor belépünk az ajtón, írógépkattogás, telefoncsengés fogad: minden szobá-

ban serényen folyik a munka. Egyik tisztségviselő a Nemzeti Újjászülés Frontjának magyar tagozatába jelentkezők felvételét intézi, másik a jogorvoslást keresők panaszaival foglalkozik. Egy másik asztalnál éppen a központi iroda sajtókönyomatos készülő.

Minden jel azt mutatja, hogy itt komoly munka folyik.

Dr Grois László:

„Még csak az elején vagyunk a szervező munkának

Déli 12 óra. Ilyenkor kezd napi fogadóórát dr. Grois László főszervező, a Magyar Népközösség főtitkára és központi irodájának vezetője. Szívesen áll rendelkezésünkre.

— Még csak a kezdetén vagyunk a szervező munkának — mondja — de az ország minden magyar lakta részében folyik a Népközösség szervezése s örömmel állapítjuk meg, hogy a magyarság minden rétege komoly érdeklődést mutat munkánk iránt.

— Mióta működik a központi iroda — kérdeztük.

— A központi iroda február 1-én nyílt meg s itt kapott szállást a Nemzeti Újjászülés Frontjának magyar tagozata is.

— Kolozsváron hányan iratkoztak be a Front magyar tagozatába?

— A pontos statisztika még nem készült el, mert a jelentkezések még folynak. Kolozsvár magyarságának nagyrésze máris tagja a magyar tagozatnak.

A Központi Iroda munkái a öre

— Miből áll a központi iroda feladata?

— Főleg adminisztratív munkát végzünk. Irányítjuk a vidéki szervezőmunkát s tanulmányozzuk azokat a kulturális gazdasági és szociális jellegű kérdéseket, amelyek a Népközösség hatáskörébe tartoznak. Nem zárkozhat el természetesen a központi iroda általános jellegű sérelmek és panaszok felvételétől sem, amelyeket továbbítunk az illetékes hatóságokhoz, a prefektusokhoz, a helytartóságokhoz, vagy a kormányhoz. Örömmel jelenthetem ki, hogy ilyen panaszok ügyében eddig minden esetben eredményt értünk el.

— Előzetes értesítés után miben

látja a Népközösség legközelebbi feladatait?

A válasz rövid, de annál többet mond:

— Komolyan venni célkitűzéseinket és dolgozni.

Dr Mikó Imre: „A bucurestii iroda lesz a Népközösség politikai képviselője”

Egyelőre a kolozsvári központi irodában dolgozik dr. Mikó Imre is, aki rövidesen a Népközösség bucurestii irodájának élére kerül. Jövőbeni munkatervéről ezeket mondja: — Évekig éltem a fővárosban s a volt Magyar Párt idejében sokszor végeztem politikai megbízatásokat, ezért nevezett ki gr. Bánffy Miklós, a Népközösség elnöke a bucurestii központi iroda élére. A Népközösség bucurestii irodája április 23-án nyílik meg a Calea Victoriei 128-a. szám alatt.

— Mi lesz a bucurestii iroda rendeltetése?

— A bucurestii iroda rendeltetését Bánffy Miklós gróf ur úgy határozta meg, hogy ez lesz a magyar kisebbségkövetse a kormány mellett. Valójában a Népközösségnek olyan kirendeltsége lesz, amely fenntartja az állandó kapcsolatot a kormánnyal, hatóságokkal, többségi sajtóval és szükség szerint eljár a magyarságot érdeklő ügyekben. Számos ilyen kérdés vár már megoldásra: az állampolgárságok ügye, a magyar nyugdíjasok kérdése és kisemberek egyéni panaszainak egész tömege.

— Hogyan jutnak el ezek a panaszok a bucurestii irodához?

— A helyi szervezetek útján

Az egész országban folyik a szervezkedés és mindenütt megalakul a Népközösség helyi tagozata, amelynek véleményeznie kell a kérést. Ahol még nincs helyi tagozat, a kolozsvári központi irodához kell a kéréseket címezni.

„A Népközösségtől csak az kérjen védelmet, aki kötelességét is teljesíti népeivel szemben.”

— A Népközösség szívesen segítségére van minden magyarnak, de tudnunk kell azt, hogy aki támogatásért fordul hozzánk, tagja-e a Népközösségnek? Vállalja-e azokat a kötelezettségeket, amelyek a Népközösség tagságával járnak? Mi is ismerünk minden embert, ezért tehát csak a helyi tagozatok, vagy a központi iroda útján fogadunk el megkereséseket. Ez nem jelent elzárkózást, de ezen az elven épül fel a Népközösség. A száz népközösség is szigorúan ragaszkodik ehhez az elvhez.

A bucurestii iroda április 23-án megkezdte munkáját és a Népközösség minden tagjának rendelkezésére áll. Rajtam kívül két jogász kapott ide beosztást: Bokor Béla ismert magyar közéleti vezető, aki az előadódó jogi kérdésekkel foglalkozik és dr Fogarasy Géza, akihez a gazdasági jellegű ügyek tartoznak majd.

A Népközösség Bucurestiben.

— A bucurestii irodához tartozik ideiglenesen a Népközösség fővárosi tagozatának

Borzalmas gyilkosság mulatozás után

Miskolc, ápr. 12. Husvétvasárnapra virradó éjszaka egyik diósgyőri vendéglőben mulatozott Egerszegi Bertalan fuvaros és Borsodi Imre. A szomszédasztalnál K. Tóth József, Csellér Béla és Csellér Géza foglaltak helyet.

A két társaság már a vendéglőben összekülönbözött, majd kimentek az utcára, ahol verekezés kezdődött. Néhány perc múlva előkerültek a ké-

megszervezése is. Ez azonban csak addig, amíg a Népközösség jogszerűen is megalakul.

— Miért nem történt még meg a jogi személyiség elismerése?

— A Népközösség alapszabályait előkészítő bizottság még nem fejezte be munkáját. Amint az alapszabályok elkészülnek — s ez már a közeljövőben várható — azonnal elismerik a Népközösséget, mint jogi személyiséget.

Egy órát töltöttünk a Romániai Magyar Népközösség központi irodájában és lejegyeztünk két nyilatkozatot.

Két nyilatkozat, amelyben benne van az erdélyi magyarság jövőjének egész munkaterve.

A modern Kina

Sun Yat Sen elnök lánya, aki a havai egyetemre jár, a fehér szokásait vette fel. — Fürdőruhában strandol a hollywoodi waihihi strandon.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pásztor Ede cég könyvkötészetében

sek. Egerszegi és Borsodi kétségbeesetten védekeztek a három támadó ellen. Az egyik munkás a fuvarost szíven szúrta. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. Ezután a három munkás Borsodi ellen fordult, akit tízenként késszurással életveszélyesen megsebesítettek.

A vizsgálat során őrizetbe vették K. Tóth Józsefet, Csellér Bélát és Csellér Gézát, akik önvédelemre hivatkoztak.

Két borzalmas bűntény a fővárosban

Szeretője segítségével lefejezte feleségét az elvetemedett férj. -- „Hasfelmetsző Jack”, aki gyermeklányokat gyilkolt meg

Bucuresti, ápr. 12. Tegnap reggel az ugynevezett Groza-vesti-mezőn egy gödörben lefejezett női holttestet találtak a járőrök. A borzalmas leletéről rögtön értesítették a rendőrséget amely kiszállott a helyszínre és megkezdte a nyomozást. A lefejezett asszony ruhájában egy ceruzával irt cédulát találtak, melynek tartalma a következő volt: „Önszán tamból válok meg az élettől. Mária Glont”. A közelben megtaláltak egy borotvaélesre kifestett konyhakést is. A hatósági orvos szerint az öngyilkosság ebben az esetben teljesen kizárt lehetőség, mert az asszony fejét más kellett levágja. Ily módon öngyilkosságot nem hajtottak végre.

A nyomozás során őrizetbe vették Glont Gheorghet a meggyilkolt asszony férjét. A férj tagadja, hogy bármilyen része is lett volna felesége meggyilkolásában. Glont Gheorghet íráspróbát végeztettek és az írásszakértő megállapította, hogy a halott ruhájában talált ceruzával irt bucsulevél a férj kezétől származik. A bizonyíték sulya alatt hiába való volt minden tagadás. Végül Glont Gheorghet megtört és bevallotta, hogy szeretőjével, Mires Máriával együtt gyilkolta meg feleségét. A nyomozó közegek feltevése szerint Glont egyedül ölte meg feleségét és azért igyekszik a szeretőjét a gyilkosságba belekeverni, hogy az ne maradjon szabadon, mialatt ő be van zárva. — A gyilkosságot tegnap rekonstruáltak.

Kéjgyilkosok tartóztatott le a bucurestii rendőrség

Bucuresti, ápr. 12. Megdöbbentő kéjgyilkossági ügyben folytatott nyomozást a bucurestii rendőrség. Egy 22 éves fiatalember több kislányt magához csalt, majd kéjgyilkosságot követett el rajtuk. A borzalmas esetről a Rador távirati iroda az alábbi jelentést adta

Néhány nappal ezelőtt a rádió hírül adta Cutaiar Steluta 3 éves és Cutaiar Puiu 6 éves kislányok eltűnését. Husvét első napján eltűnt -Chichos Elisabeta 12 éves kislány szüleinek bucurestii lakásáról. — Chichos Elisabeta holttestét most megtalálták a pincében szeméttel befedve. A vizsgálat hogy a kislány kéjgyilkosság során megállapítást nyert, — aldozata lett. A gyilkos erőszakot követett el a kislányon,

majd megfojtotta. A rendőri nyomozás során a gyanu egy Neagovici Ion nevű 22 éves foglalkozás nélküli fiatalemberre irányult, aki lakásáról eltűnt. Neagovici lakásán tartott házkutatás során, olyan adatokra bukkantak a rendőrség közegei, amelyek azt bizonyították, hogy valóban ő a bor-

zalmas bűntény elkövetője. Az a feltevés, hogy Neagovici több más rejtélyes bucurestii gyermek eltűnésében is bűnös. Nemrégiben egy borzalmasan összeroncsolt fejű gyermekhullát találtak Bucuresti határában a vasuti töltésen és úgy vélik, hogy ez is Neagovici áldozata volt. A nyomozásban

résztvett az egész bucurestii rendőrség és husvét másodnapján sikerült Neagoviciot letartóztatni. Kihallgatását megkezdtek. A gyilkossággal gyanúsított fiatalember állhatatosan tagad.

A fővárosi lapok „Hasfelmetsző Jack”-hoz hasonlítják az elvetemült gyilkost.

**Friss
TENGERI
MOSLEK**

kapható

Löblé szeszgyárban

Calea Victoriei 6.

Nagyszabású sikeres ellentámadásba mentek át a kínai csapatok

London, ápr. 12. A kínai központi ügynökség közli, hogy a déli harc vonalon a japánok és kínaiak között teljes erőből feléledtek a harcok.

Ujabb kínai jelentések szerint a kínai csapatok sikeres előnyomulásba kezdtek a Kanton folyó keleti partján és Nancsang kapui előtt állanak. Két partvidéki várost elfoglaltak. A Hupeh fronton is megkezdődött az általános támadás és három kínai hadsereg közeledik Hankeu felé.

Mint Csungkingből jelentik, a kínai csapatok Nancsang vá-

rosa elé értek, felhasználva sikeres előnyomulásukat a Kiangsi-tartománybeli fronton, Nancsangtól délre és nyugatra, a Hann folyó keleti partján. A Hann nyugati partján a kínai divíziók a Koaon és Fengsin között feleuton vannak. Koaont egyébként vasárnap elfoglalták. A kínaiak szombaton kezdődött offenzívája Upeh tartományban szintén sikereket mutat fel. Hankeu körül a kínai csapatok félkört vontak és elzárták a város dél és nyugat felé való közlekedését.

Ezen a vidéken több japán kézben levő várost hódítottak meg.

Sanghaji jelentés szerint a nemzetközi engedményes területen agyonlőttek egy hivatalos japán személyiséget. A merénylőknek sikerült elmenekülniük, két kínai rendőr és több polgár megsebesítése után.

A Reuter hongkongi jelentése szerint a japánok csapatokat tettek partra a hongkongi angol területtől mintegy 6 kilométernyire északra.

A feltámadás éjszakáján

Bosszúból felgyújtott egy egész falut egy asszony

Egy soffőr, autójával elgázolta az oltáshoz siető embereket

Bucuresti, ápr. 12. A muscel megyei Pietrosani községben borzalmas tűzvész pusztított husvét első napján. Elena Popescu Pietrosani községbeli asszony és szeretője, Ion Adamescu, bosszúból felgyújtották az egyik gazda házát. A tűz tovább terjedt és mire el lehetett oltani, hat gazdának a háza égett porrá. A tűzkár meghaladja a kétmillió leit. Az elvetemedett gyújtogatókat a csendőrség letartóztatta.

A gyújtogató nő elvetemült tettét akkor követte el, amikor a falusiak a feltámadás ünnepén a templomban voltak.

Amikor a tűzvész kitört néhány Domnesti községbeli falusi ember az oltási munkánál akart segídezni és ezért sietve megindultak az országúton. A 27-es kilométerkönel megállították a 314-es számú autót és felkérték a soffőrt, hogy vegye fel őket. A lelketlen soffőr azonban, ahelyett, hogy az ol-

tók segítségére lett volna, teljes gőzt adott a kocsinak és két földművest elgázolt.

A két embert haldokolva szállították be a kórházba. — A soffőr ellen megindult az el-

járás.

Hatalmas tűzvész pusztított a cernăuțimegyei Cadobesti községben is. A félfa leégett. Két felnőtt és két gyermek súlyos égési sebeket szenvedett.

Bethlen István gróf husvétii cikke a Dunamedence helyzetéről

Budapest, ápr. 13. Gróf Bethlen István, volt magyar miniszterelnök a Pesti Napló husvétii számában nagyobb cikket írt, amelyben részletesen foglalkozik a Duna-medence népeinek helyzetével.

Cikkének végén azt a meggyőződést fejezi ki, hogy az összes nagyhatalmak fegyverkeznek, a háború mégis elkerülhető lesz, mert egyetlen ország sem vállalja a háború kockázatait.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piața Mihai Viteazul 4

Viktor Emánuel felveszi az albán király címét

(Róma.) Az olasz lapok szerdai száma, az egész első oldal terjedelmében közölték ama eseményeket, amelyek szerdán délelőtti lezajlottak Tiranában. Az alkotmányozó nemzetgyűlés eldöntötte Albánia sorsát az olaszok oldalán, — az oasz sajtó szerint. A Stefani ügynökség jeentése szerint Guzzoni tábornok Tiranából repülőgépen Skutariiba repült, ahol fogadta a lakosság vezetőinek hódolatát. Guzzoni beszédet intézett a néphez, majd este visszarepült Tiranába. A Stefani szerint Skutariiban a rend teljesen helyreállt és a napi élet a rendes medrében folyik.

A „Telca Press” jelentése szerint Tiranában albán nemzeti kormány fog működni — külügy és hadügyminiszter nélkül. Albánia megtartja királysági formáját. Viktor Emánuel felveszi Albánia királyának címét is.

(London.) VI. György an-

gol király — a lapok jelentése szerint Chamberlain angol miniszterelnökkel abban az irányban tárgyalt, hogy vajon tanácsos-e a kanadai és északamerikai utat megvalósítani? Abban az esetben ha mégis sor kerülne erre az útra, az egyik angol csatahajót alakítják át.

Anglia követeli, hogy Olaszország vonja vissza spanyolországi csapatait

(London.) Az angol sajtó részletesen foglalkozik a Földközi tengeri kibontakozás kérdésével. A lapok utalnak arra, hogy a kibontakozás alapját az olasz önkéntes csapatoknak Spanyolországból való kivonása képezi. A lapok kitérnek Mussolini üzenetére, amely két főbb pontot tartalmaz és pedig: 1. A Duce kijelenti, hogy az albán katonai eljárás korlátozott jellegű, 2.

Olaszország nem szándékozik a jelenlegi földközi-tengeri helyzetet megváltoztatni.

Önálló macedon köztársaság olasz protektorátus alatt?

(Bucuresti.) A Tempo című lap római jelentése szerint Olaszország a Balkán félszigeten macedon köztársaságot akar létesíteni az olasz király és császár szuverénitása alatt. Az új köztársaság elnöke Ivan Mihailoff macedon harcos lenne.

Göbbe's Ankarában

(Róma.) Göring Balbo tábornok társaságában résztvevő az olasz bederő tripoliszi hadgyakorlatain. Este Balbo tábornok fényes ünnepélyt rendezett Göring tiszteletére.

Göbbels utirányát megváltoztatva Isztambulba és Ankarába repült.

Találkozásom a jósnővel, aki az ördöggel szövethet

A babona még mindig él és virul -- Hatásos eljárás a hűtlen feleség visszaédesgetésére

Bár a huszadik század közepétáján vagyunk, az emberek éppen olyan babonásak, mint ötszáz, vagy ezer évvel ezelőtt. Falun a néphit az idők folyamán annyira gyökeret vert, hogy kiirtása szinte lehetetlennek látszik. De nem sokkal kedvezőbb a helyzet a városban sem, mert itt is a lakosság tulnvomó része erősen babonás. Hogy ez valóban így van azt talán legjobban azok a titokban működő káryavetőnők jósok és egyéb babonás dolgokkal foglalkozó asszonyok tudnák igazolni, akiknek „ipará”, mint mindig, ma is nagyszerű jövedelmet biztosít számukra. A cigányleány, akit vőlegénye elhagyott, a szobalány aki kedvesét magához szeretné „láncolni”, az urilány, akitnek élete leendő párjával komoly nézeteltérése támadt és a nagyságos asszony, aki férje viselkedésével nincsen megelégedve, sőt még a férfiak közül is sokan ezekhez a javasasszonyokhoz fordulnak segítségért.

Van itt a belváros szívében egy ilyen „boszorkány” akiről azt mondják, hogy jövendőmondáson kívül főleg bájitalok készítésével keres szép összegeket. Elhatároztam, hogy meglátogatam és mint a felesége áltai elhagyott férj, kérem segítségét. (Mellékesen legyen mondva, nincsen feleségem.) Mielőtt felkerestem vol-

na a terepet, egy barátommal a jósnőt előkészítettem. Hogy minden jól sikerüljön, barátom diszkrétan néhány rám vonatkozó adatot is közölt velem.

A jósnőt az esti órákban kerestem fel. Az egyszerűen bútorozott szobában misztikus fény derengett, mert a villanykörte sűrű fekete fátyollal volt letakarva. Ugyancsak fekete fátyol borította a tükröt is. Altalában a gyász színe uralkodott, mert maga a jósnő is, aki erősen ki volt festve, fekete ruhát viselt. A jövőbejáto hölgy már benne taposott a negyvenben. Előadtam jövetelem célját. Feleségem elhagyott, hallani sem akar a visszatérésről, mit lehetne tenni?

— Kérem, mindenekelőtt megnézzük, mit mond a kártya. — Hangja határozott volt és magabizó.

Most felveszi az asztalról a piros királyt, hosszasan nézi, majd rosszszóan közli:

— Ugy látszik, mégsem... — nem akar Önhöz visszatérni. (Ebben tényleg igaza van.) A kártya kérem tisztán kimutatja, hogy hallani sem akar a visszatérésről...

Miután helyzetem ilyen reménytelen, érdeklődöm, hogy mit lehetne tenni.

— Hát, kérem, mondja titok teljes arccal — és más módon tudnék segíteni, bizonyos eljárásokra volna szükség.

Ez természetesen pénzbe kerül.

Végül is megállapodtunk, hogy siker esetén, ha a feleségem ott hagyja a feketét és visszatér hozzám, ezer lelt fizetek. Megbeszélésünk értelmében másnap újra felkerestem és ekkor megkezdődött a tulajdonképpeni babona. Az „ördög cimborája” két meggyújtott gyertyát helyezett az asztalra, az amugyis gyenge villanyfény pedig leoltotta. Közölte, hogy néhány percen belül meglátom a feleségem. (Erre valóban kíváncsi voltam.) Ezután a két gyertya elé pohár vizet helyezett, majd elkérte a karikagyűrűmet. (Előrelátó voltam és a gyűrűt még első látogatásom előtt beszereztem.) A gyűrűt beejtette a vízbe és felszólított, hogy minden figyelmemet a pohár fenekén nyugvó karikagyűrűre összpontosítsam. Feleségem arcma úgyanis a gyűrűben fog megjelenni. Néhány pillanatig szótlanul figyeltünk, majd a kártyavetőnő a halálos csöndet váratlanul megtörve, így szólt:

— Figyeli, már látszik valami, még egészen lemosódva, de azért lassan tisztul a kép. Igen, egyre tisztább, én már egészen jól látom. A felesége csinos nő, nem csoda, ha a fekete ember elcsábította. Ugye most már Ön is egészen tisztán látja.

Megdöbbenő és nevetséges, hogy ez a boszorkány milyen komolyan, milyen ellentmondást nem tűrően mondja mindezt. Kétségtelen, hogy ennek a szuggesztiónak a legtöbb esetben nem marad el a hatása és így aztán valamennyi paciens valóban „látja” azt, akit látnia kell. Mondanom sem kell, hogy a karikagyűrűm kívül egyebet nem láttam, a válaszon azonban mégis az volt, hogy „Igen, mintha valóban látnék valamit.” Még egy-két percig néztük a pohár fenekét, majd pedig ujjabb hókusz-pókuszt csináltam. A jósnő egy 1 kilogrammos papírsákot vett elő, amelyben só volt. — Most pedig utasítása értelmében a következőket csináltam: Jobb kézzel kinyitottam a kályha ajtaját és ugyancsak jobb kézzel háromszor egymás után az izzó parázsra egy-egy marék sőt hintettem. Közben ezeket mormoltam:

— Könyörgöm az ördöghöz, hogy mindaddig ne legyen nyugtód, míg vissza nem térsz. Ezt egymásután pontosan hetszer ismételtam. Jött végül a harmadik eljárás. Pontosan éjfélkor kimentünk a kertbe, ahol a csodálatos asszony kis kálapács segítségével vagy ötven darab gombostűt vert bele az egyik szilvafába. Amikor mintegy félóra múlva ezzel elkészült, egy szeget és egy levest dobott el. Közben háromszor így kiáltott fel:

— A szeggel megpatkollam, a pénzzel megfizetek.

Mint utólag megtudtam, ezeket a szavakat egyenesen az ördöghöz intézte. A különös eljárás azonban még nem ért véget, mert miután a fentiek az ördöggel közölte, nekem huszonegyszer meg kellett a fát ráznom. Mondhatom a feleség vissza-szerzésnek ez a legnehezebb része és még szerencse, hogy a szegény szilvafatürelmes. Annyi azonban bizonyos, hogy ha minden este 50 gombostűt kénytelen eltűntetni és huszonegyszer megrázzák, úgy rövidesen kiszárad. Szegény szilvafát őszintén sajnáltam és ezért az iránt érdeklődtem, hogy a gombostű beverés helyett nem lehetne-e valami más megoldást találni. A határozott válasz szerint, ez elengedhetetlenül szükséges, mert itt tulajdonképpen nem is a fahánem a távollevő feleség kapja a tűszúrásokat.

Meglepetéssel még arról is értesültem, hogy a só-tűzés és a szilvafakirázás háromszor hét napig, vagyis három hétig tart, mert az eredmény csak ebben az esetben mutatkozik. A távozás előtt még a következő tanácsokat kaptam, amelyeket időközben szintén be kell tartanom:

— Az ágyból jobblábbal kilyelni, az ajtót jobbkézszel kinyitni, az uccán a jobb oldali gyalogjárón haladni, kéményseprő láttán a ruha egyik gombját megfogni, tarka ló láttán háromszor visszafordulni. — Milyen szerencse, hogy nincsen feleségem.

Egy jó ötlet néha milliókat ér...

A tengeralatti kábel, játék-elefánt, telefon és sacharin feltalálói a milliomosok sorában

Amerikai folyóiratban érdekes cikk jelent meg arról, hogyan születtek az egyes találmányok és mennyit keresett velük az, aki az emberiséget gazdagította vele. Voltak szerencsés és balszerencsés feltalálók, az előbbieket ötletszerűen

bukkantak rá egy új igazságra és azt sikerült is értékesíteniük, mások viszont éveken át dolgoztak és amikor végre sikerült az új találmánnyal a világ elé lépniük, mások fölöttük le a hasznát. Az amerikai folyóirat arra a végkövetkeztetésre

jut, hogy nem is annyira a találmány, mint annak üzleti értékesítése fontos, mert akiben nincs üzleti érzék rendszerint szegény marad, míg mások milliókat szereznek találmányával

TELEFON

Bell Graham 1877-ben — 174.465. szám alatt — szabadalmaztatta találmányát, a telefont. Eredetileg a telefon eszméje Philip frankfurti tanítótól származik, de Bell nem sokat törődött ezzel és mint a saját találmányát szabadalmaztatta. Bellt a telefon a világ egyik leggazdagabb emberévé tette. Személyes vagyonát hatvan millió dollárra emelkedett, míg az általa alakított telefontársaság még ma is a világ egyik legvirágzóbb vállalata. Bell a telefont többet keresett, mint Edison összes találmányaival.

Sacharin

Egészen eredeti módon találta fel a sacharint Fahlberger német professzor. Egy nap áradtan jött haza laboratóriumából, megmosta kezét és a csorához ült. Amikor beléhara pott a kenyérbe úgy érezte, hogy az felette édes. Szólt is a feleségének, aki azonnal kinyitotta. Fahlberger újból megízlelte a kenyeret, amelyet hátrahagyott édesnek talált. A kezére gyanakodott és megáldapapította, hogy az is érintkezésbe került valamilyen ismeretlen, édesízű anyaggal. Fahlberger, aki vegyész volt, izgatott a kérdés és kutatni kezdett az édesízű anyag után, amely azután Sacharin néven került a forgalomba. A professzor Magdeburgban megalakította a Fahlberg, List és Társa sacharingyárat, amely sok milliót jövedelmezett neki.

Linoleum

De nemcsak szakemberek nevéhez fűződnek korszakalkotó találmányok, hanem laikusokhoz is. A linoleumot laikus találta fel. A neve Walton Frederick. Tizenhat éves festőinas volt, amikor észrevette, hogy egy festékedényben a kendermagolaj beszáritásánál kéreg képződik. Előtte már millió és millió ember vette észre ezt a folyamatot, de Walton volt az első, akiben felvillant a gondolat, hogy az ilyen kérget rá-
görgetve szövetre. Ez az egy-

szzerű, de zseniális eszme volt kiindulópontja az egész linoleumiparnak és Waltont dúsgazdag emberré tette.

Könyomás

Senefelder Alajost a szükség segítette abban, hogy a könyomást feltalálta. Senefelder szegény színész volt, aki darabokat írt és a szöveget rézlemezeken segítségével sokszorosította. De mert a réz igen drága volt, Senefelder olcsóbb anyagot keresett. Így ötlött eszébe, hogy palatáblát használjon és ezáltal a könyomás feltalálója lett. A szegény színész nem sokára a bajor királyi térképészeti intézet igazgatója lett, azonkívül egy nagy könyomda tulajdonosa és milliókat keresett.

Játékmedve

De nemcsak műszaki felfedezésekkel lehet milliókat találni, hanem egészen ártatlan és nevelésesnek látszó üzletekkel is. Példa erre Steiff Margit esete. Steiff Margit alacsony békés volt és csak a kezeit tudta használni. Hogy unalmát elűzze, kis unokahuga rézere posztóból készült játékállatokat készített. A játékmedve, a kis gyermekek egyik legkedvesebb játékszere is az ő találmánya. Steiff Margit 1909-ben, igen magas korban halt meg, mint dúsgazdag nő.

Varrógép

A varrógépet Howe Elias találta fel, igen egyszerű módon. Howe egy szép napon kiéhezve és fázva Boston utcáin csatangolt. Az egyik utcában véletlenül megállott és benézett egy takácsműhelybe. Sokáig figyelte a takács munkáját, amikor hirtelen az az eszméje támadt, hogy a szövőgépre tűt kellene illeszteni, akkor sokkal könnyebben menne a dolog. Howe az eszmét megvalósította és elkészítette az első varrógépet. A találmány végzetesnek bizonyult számára, mert igen sok per fakarta a nyomán, végre is Howe győzött és sikerült olyan hírei keltetnie, amelyekből

rosodott, de tehetetlen volt a bélyegcsalások ellen. Bessemer is sokat törte ezen a fején, míg végre rájött, hogy a bélyegeket le kell pecsételni, akkor használhatatlanná válnak. Ezt az egyszerű ötletet az angol postaigazgatóság kitörő lelkesedéssel üdvözölte és nála-ból felajánlotta Bessemernek az újonnan felállítandó pecsét-hivatal igazgatói állását. Bessemer nem fogadta el az ajánlást, hanem tökéletesítette találmányát olyképpen, hogy a pecsétet dátumjelzővel egészítette ki. Ezt a találmányt azonban nem szabadalmaztatta. — Bessemernek látnia kellett, hogy az angol posta hogyan használja fel találmányát anélkül, hogy csak egy pennyt is fizetett volna neki.

Szerencsére, Bessemer később feltalálta a Bessemer-gépet, mely az acélgyártást teljesen új alapokra fektette. — Okulva kárán, a szabadalmat olyan ravaszul fogalmazta meg, hogy találmányán később mások által eszközölt javítások után is pénzt kapott és a világ egyik leggazdagabb embere lett.

Pecsét

Bessemer Henrynek is volt egy ragyogó ötlete csak nem tudta értékesíteni. Annak idején az angol postának nagy fejtörést okozott, hogy a levelekről a bélyeget leveszik és más levelekre ragasztják fel. Az angol posta milliókkal ká-

Saját termésű FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 " vétélnél 9 Lei
Marghitai Uradalom borierakata
Piața Mihai Viteazul 1. rúchsi palata

A tengeralatti kábel

A tengeralatti kábelt Pupin Mihály, egy Amerikába kivándorolt magyar találta fel. A szegény embert ez a találmány hatalmas vagyonhoz juttatta.

Edison, Nobel, Siemens és Arco éveken át dolgoztak találmányaikon, másokat szerencsés ötlet, vagy véletlen juttatott milliókhoz.

A 67 éves férj agyonverte 63 éves feleségét, majd felakasztotta magát

(Szeged.) Borzalmas családi tragédia történt vasárnapra virradó éjszaka Tápén. Göblyös István 67 éves gazda és 63 éves felesége között napirenden voltak a legelkeseredettebb veszekedések. A gazda vasárnapra virradó éjszaka, amikor azt hitte, hogy felesége alszik, konyhakéssel le akarta szurni. Az asszony

azonban védekezett, mire Göblyös lerántotta a földre és addig rugdalta, ütlegelte, amíg vérbefagyva, holtan nem terült el. Ezután a kamrából köteleket hozott és felesége holtteste felett a mestergerendára felakasztotta magát. Régebben akadtak rá a szomszédok a két holttestre.

HA NYOMTATVÁNY-ra

volna szüksége, kérjen előbb árajánlatot a

PÁSZTOR EDE

cégtől, amely modernül felszerelt nyomdájával a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Telefonhívásra megbízottunkat azonnal kiküldjük. Piața Mihai Viteazul 4. Telefon 28-00

Szíriában ismét nagyon feszült a helyzet

Az önálló arab állam eszméje megbukott

A „Havas” ügynökség jelenti: A francia-török szerződés értelmében francia csapatokat küldték ki az alexandrettei szandzsák megerősítésére — és egy francia hadihajóraj parancsot kapott, hogy Alexandrette vizére induljon. Másrészt azonban hivatalos körökben kijelentette, — hogy a szandzsákra vonatkozó francia-török tárgyalások rendes merében folynak.

Páris, apr. 12. Puaux, Szíria főbiztosa Párisba érkezett és kihallgatáson jelent meg Bonnet külügyminiszternél. A szíriai helyzet ismét igen feszültté vált.

A világ kezdi meglátni, hogy milyen hiba volt, hogy a háború előtti problémákat ugyanazon séma szerint akarták megoldani minden kontinensen és mindegyik éghajlat alatt. Nem akarták felismerni az egyik és másik vidék, egyik és másik társadalom, egyik és másik civilizáció közötti különbséget.

A diplomaták és kormányférfiak hosszú idő óta elvesztették a kontaktust a valósággal — ha valaha is megvolt náluk — elvonatkoztatták magukat a történelemtől, földrészről és szociológiától csak azért, hogy elkerüljék az azonnali komplikációkat, következő generációra hagyva a nehézségeket, amelyeket ők nem tudtak, vagy nem akartak leküzdeni.

A mindenütt és mindenki egyforma séma szerint ráhuzott megoldásokból eredő tévedések egyik legsúlyosabbika és legsúlyosabb következmény nyel járása volt, amikor azt hitték, hogy a „nemzet” fogalma ugyanaz Keleten, mint Nyugaton és hogy a nyelvi egység mindenütt egyenlő a nemzeti közösséggel is. E tévedés szülőatyja kétségkívül Lawrence ezredes volt, akinek szerepét és értékét tulbecsülték és aki — egy rögeszme: az arab egység — hatása alatt — egy arab birodalmat akart létrehozni a Földközi tengerrel a Perzsa öböl és a Kaukázustól a Vörös tengerig.

Lawrence jobban ismerte mint bárki az arab világ megosztását, belső széthúzásait, egyházainak, törzseinek egymás elleni féktelen gyűlöletét — mégis az ottomán birodalom helyére arab birodalmat akart teremteni, melynek ő lett volna a prokonzul és vezére. Nem vette figyelembe tudatosan a valóságot, hogy háborút idézhessen elő és elérhesse céljait.

Szerencsétlenségre az arab egység e legendája még a kudarc és Lawrence halála után is fennmaradt. Így képzeltek el a fikció-államokat: Irakot, Szíria köti le figyelmüket. Ez Transzjordániát, Hedzsászt, a melyekben a belső nehézségek

és a rendellenes állapot kronikussá vált 20 év óta.

Irak és Palesztina után most Szíria köti le figyelmüket. Ez a „földrajzi fogalom” tulajdonképpen különböző vallások mozaik-államok erőszakos szennvedélyektől, szokásoktól hevítt népek gyűlevész-társasága. Ahoz, hogy nemzet legyen belőlük, sokféle ellenállást, évezredek előítéleteket hatalmas és egymásnak ellentmondó érdekeket kellene legyőzni. Századok óta lett volna szükség előrelátó és állandó politikára, ha a kitűzött célt el akarták volna érni.

Ma még, huszáves fennállása után Szíria apokaliptikus állapotban van, sokféle szörnyeteg, egymás ellen ordító és egymást tépó emberekkel. Nem a francia hadsereg, hanem saját ugynevezett muzulmán-hitű testvéreik mészárolták le a libanoni keresztényeket és a lázadás újból és erőteljesebben kitört, mint valaha.

Meglepő-e tehát, ha azok a generációk, amelyek ismerték a török uralmat, kifejezik visszavágyódásukat a szíriai anarchia helyébe. Egyáltalán-

ban nem. S miközben Törökország Ázsia e részében visszaszerzi befolyását egy részét, elsősorban tulajdonítható annak, hogy a szíriai példa kudarcra végződött. Az események megmutatták, hogy nem elég ugyanazon a nyelven beszélni és ugyanabban az országban lakni — egy nemzet kialakításához. A nemzet szellemi közösség, évszázadok közös törekvéseinek kikristályosodása. Már pedig a szíriai araboknak és általában az araboknak sohasem voltak közös törekvéseik.

Ilymódon a török behatás Nyugatáziában figyelemreméltó ellenállás nélkül halad előre és Alexandrette példáját követheti Alep és szandzsákja is. A szíriaiak egy olyan függetlenséget vesztenének el, amelyre nem bizonyultak alkalmassáknak.

Veszek
Ócska ólmo!
Cim a kiadóban

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképek
nagyon olcsón és nagyon jól
szavatosság mellett

Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagyítások
Str. Alexandri No. 4.

ALLÁS

LAPKIHORDOT, fixfizetéssel és jutalékkal az esti órákra bevezetett helyekre, a város belterületén azonnaira felvesz a Friss Ujság. Jelentkezni a kiadóhivatalban Piaja Mihai Viteazul 4.

45 év körüli megbízható mindenest keresek 15-re Paul Chinez u. 14. sz. 1103

Mindenes főzőnőt jó bizonyítvánnyal felvesz Leitner, Str. Saguna 11. 1104

Egy ügyes fiú kifutónak felvéteük. Eszes, Str. Alexandri 6. 1094

Bihar és Szt. János községek (Jud. Bihor) részére ügyes megbízható lapárúst jó keresettel felvesz a „Magyarság”. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADÁS

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12.

Két teljesen jó állapotban levő férfi-öltöny eladó. Cim a kiadóban. 770

KÜLÖNFÉLE

A volt városi szőlőtelep melletti (Str. Stroiescu), a nagy-állomástól alig 5 percre, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12. 442

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok. Jakab műszerész, Avram Iancu u. 5.

LAKÁS

Kétszobás modern uccai lakás, konyha és fürdőszoba-használattal kiadó. Sas palota, III-ik emelet, Gyárás.

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA
PIATA MIHAI VITEAZUL 4

A Vénus nyer e a bucuri resti husvéti körmérkőzést

A Gabriel Marinescu kupáért játszott husvéti körmérkőzés kedden befejeződött: a Vénus győzött.

Venus—Ripensia 2:1 (0:1).
Bíró: E. Kroner, 15 ezer néző.
A 16. percben Dobay 0:1, szünet után 29. Humis 1:1 és 43. Ploesteanu 2:1.

FC Rapid—Victoria 3:2 (2:1)
Bíró: Ceauceanu, 10 ezer néző.
A 3. percben Gavrilăscu 1:0, 16. Auer 2:0, 39. Felecan II. 2:1, szünet után 8. Auer 3:1, 15. Cociuban II. 3:2. A kornerarány 16:1 a Victoria javára.

A „kiskörmérkőzés” győztese a ploesti Tricolor. A keddi utolsó mérkőzéseken: Macabi Tricolor 1:1 (1:0). Iuventus—Sportul Studentesc 3:0 (1:0). Sorshuzás után a Tricolor győzött.

A TITOKZATOS

HINDU

— Regény — 51

De előbb meg kell kérdeznie Mr. Macgregortól, hogyan csinálják azt. Különben sem árt, ha megmutatja új ruháját, új cipőjét és napernyőjét, amely szívdarványként tündökölt.

Mielőtt utra indult volna, egy darabig sétált a réten és forgolódott, mint a páva. Két perc múlva megjelent a skót.

— Bemegyek a községbe — avatta bizalmába Mrs. Bab — és talpra ugraszom a rendőrséget. Bár üzentem már az őrmesternek a pékinas útján, de amíg ezek valamibe fognak, háromszor is meggyilkolhatnak. Nem tart ugyanarra, kedves Mr. Macgregor?

— De igen — felelte a férfi zavartan, mint mindig. — Meg akartam tudni, hogy nincs-e valami postám. Egyik jóbarátom gyakran régi újságokat küld, amikor olyan szívesen olvasok.

Az asszonyka nagyon kedvesnek találta, hogy a férfi elkíséri, de most már nem is sietett annyira, először is kényelmetlen volt az új cipő, másodszor meg jól ki kellett használnia az ilyen alkalmat.

Amikor egy óra múlva a község első házai fölbukkantak, Mr. Macgregor már mindent tudott, ami fontosnak látszott Mrs. Bab eddigi életében, sőt a jövőjéről is beszélt neki.

Három és félezer fontom van, meg ez a házacskám — mondta bizalmasan — s ebből a magamfajta takarékos, szerény asszony egészen jól megélhet. És ha egyszer... — Mrs. Bab álmódzó hangon forgatta ernyőjét — akad egy derék férfi, akinek tetszem s aki nekem is tetszik... nos, egy asszony nem élheti le egyedül az életét. Mindenki belátná ezt a tegnapi szörnyű éjszaka után. Ha nem is gyilkolnak meg, legközelebb biztosan megüt a guta félelmemben, bár makkegészséges vagyok.

(Folyt. köv.)